

NP = Nasjonalparkforvaltningen

MD = Miljødirektoratet

KN = Kragerø næringsforening

FD = Fiskeridirektoratet

IUA = Utvalg akutt forurensning

UKL = Utvalgte kulturlandskap

SNO = Statens naturoppsyn

KK = Kragerø kommune

TK = Tjenestekjøp

HI = Havforskningsinstituttet

NG = Norsk genressurscenter

JV = Jomfruland vel

FK = Fylkeskommunen

KM = Kulturminnemyndigheten

FM = Fylkesmannen

JF = Jomfruland fuglestasjon

KF = Kragerø fjordbåtselskap

KKA = Kulturkameratene

VK = Visit Kragerø

KL = Kystlotteriet

SK = Sykkelknut

ST = Skjærgårdstjenesten

NINA = Norsk inst. for naturforsk.

GP = Geoparken

KE = Kragerø energi

SF = Småfrakt

SG = Samordningsgruppe

BF = Botanisk forening

Tiltaksplan Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde 2021 - 2024

Verneområdenummer VV00003264 og VV00003263

Anslåtte kostnader i 1 000 kr. Kostnader som ikke er anslått eller dekkes av andre aktører innenfor ordinær drift, er vist med (-)

Område/tema/tiltak	Tiltak naturverdier og kulturminner	Informasjon og tilrettelegging	Kommunikasjonstiltak	Tiltak besøksforvaltning	Kunnskap	Prioritet	Ansvar	Samarbeid	Finansiering	Gjennomføring	2021	2022	2023	2024
Hele nasjonalparken														
Ferdsløp og aktiviteter skal ikke forstyrre sjøfugl														
Tema på nettside. Temaplakater er satt opp.		x		x		1	NP		MD	NP	0	0	0	0
Informasjonsvideo om hekkende sjøfugl. Samarbeid.		x	x	x		1	SNO	NP	MD	SNO	10	0	0	0
Stiskilt for kanalisering nord for Heggeneset	x			x		2	NP		MD	NP	1	0	0	0

Ta initiativ til at Langholmen kommer med i sone B for sjøfugl	x			x		2	NP			KLD	-	-	-	-
Kontroll av ferdselsforbud og jaktforbud	x			x		2	SNO			SNO	-	-	-	-
Løse hunder og mennesker skal ikke skade fugleunger														
Tema på nettside og temaplakat.		x		x		1	NP		MD	NP	0	0	0	0
Strandlinjen skal i hovedsak være fri for søppel. Objekter med kulturhistorisk verdi skal ikke fjernes.														
Bidra til oversikt over aktører og planlagt rydding					x	2	NP			KK	-	-	-	-
Bidra til at dugnader er samordnet	x					2	KK			KK	-	-	-	-
Strandrydding i friluftslivsområder der frivillige ikke rydder.	x					2	KK			KK	-	-	-	-
Strandrydding Jomfruland rettet mot besøkende. Utdeling av poser, mottak og levering.	x			x		1	NP	KL/ SK	MD	NP	5	5	5	5
Fjerne tungt avfall på utsiden av Jomfruland	x					1	NP	ST	MD	NP	50	20	20	20
Informasjon på nett om å ikke legge igjen søppel		x		x		1	NP		MD	NP	0	0	0	0
Kommunikasjonstiltak														
Medvirke i samarbeid om etablering besøkssenter			x	x		1	KK	NP			0	0	0	0
Koordinere og delfinansiere nytt anlegg med tårn Øytangen		x	x	x		1	NP	Div	MD		200	10	10	10
Jordkabler strøm og bredbånd, samt oppgradering sti Hassellunden		x	x	x		1	NP		MD		210	0	0	0

Storskala endringer i havmiljøet														
Ta initiativ med sikte på nødvendig overvåking og forskning, spesielt fjordtorsk og klima.					x	2	NP			NP	0	0	0	0
Samordne bevaringsmålene med andre nasjonalparker.	x					2	NP			NP	0	0	0	0
Samarbeide med andre nasjonalparker om overvåking og forskning i Skagerrak					x	2	NP			NP	0	0	0	0
Fjordtorsk														
Overvåking av utviklingen i småtorskbestanden.					x	1	HI		FD	HI	0	0	0	0
Tema på nettsiden og på informasjonspunkt.		x		x		1	NP			NP	0	0	0	0
Hummer														
Ta initiativ til nye hummerfredningsområder.	x					1	NP	FD		FD	0	0	0	0
Bidra til mer kontroll av hummer- og krabbeteiner.	x					2	FD			FD	-	-	-	-
Kunnskap om sjøfugl														
Årlige tellinger			x			1	FM		MD	SF	-	-	-	-
Oljevern														
Tiltakskort for konkrete områder.	x					1	IUA		IUA	IUA	-	-	-	-
Anlegge permanente lensefester.	x					1	IUA		IUA	IUA	-	-	-	-
Skreddersydde lenser og lensedregger på lager.	x					1	IUA		IUA	IUA	-	-	-	-

Ferdig oppkjørte navigasjonskurser for utlegging av lenser.	x					1	IUA		IUA	IUA	-	-	-	-
Dedikerte fartøyer.	x					1	IUA		IUA	IUA	-	-	-	-
Beredskapsøvelser.	x					1	IUA		IUA	IUA	-	-	-	-
Trent personell med god lokalkunnskap.	x					1	IUA		IUA	IUA	-	-	-	-
Ta initiativ overfor IUA om bedre beredskap	x					2	NP			NP	0	0	0	0
Spøkelsesfiske														
Bistå Havforskningsinstituttet i stort prosjekt i marine nasjonalparker med kartlegging og fjerning av tapte fiskeredsaker	x					1	HI	NP		HI	0	0	0	0
Bidra til distribusjon av brosjyren Teinevett		x		x		2	NP	HI		NP	0	0	0	0
Tilskudd til miljøvennlige hummerteiner	x					2	NP	FD	MD	NP	50	50	50	50
Annet undervannssjøppel														
Prioritere områder for opprydding					x	2	NP	ST		NP	-	-	-	-
Stillehavsøsters														
Bidra til at utbredelsen blir kartlagt.					x	2	SF		MD	TK	-	-	-	-
Bidra til informasjon og kampanjer der folk oppfordres til å høste og spise stillehavsøsters.		x		x		1	NP				0	10	0	0
Eldre skipsvrak														
Samarbeide med kulturminnemyndighetene og Norsk Maritimt Museum om kartlegging.					x	3	KMM		KMM	KMM	-	-	-	-

Informasjon.		x		x		3	NP		KMM	KMM	-	-	-	-
Nasjonalparken på land														
Kunnskapen om natur på land.														
Kartlegge natur etter standard metode.					x	2	MD	MD	MD	TK	-	-	-	-
Beiting andre steder enn i sone A														
Beiting i havstrender på Stråholmen. Utredet i 2019.					x	1	NP	UKL	MD	TK	0	0	0	0
Bidra til at beiting blir gjenopptatt andre steder der det er til fordel for verneverdiene.	x					2	NP		MD	TK	0	25	0	0
Rynkerose														
Fjerne alle forekomster.	x					1	NP	UKL	MD	TK	20	10	0	0
Tilrettelegge for insekter														
Tre insekthotell: Stangnes, Øytangen og Stråholmen	x					1	NP			NP	5	0	0	0
Tilrettelegge for fugl														
Femten fuglekasser for stær og vendehals: Stangnes, Jomfruland og Stråholmen	x					1	NP			NP	10	0	0	0
Mink skal ikke være en trussel for bakkehekkende fugl														
Fellefangst og jakt med hund i utvalgte områder i regi av Statens naturoppsyn. Lokal jakt og fangst videreføres.	x					1	SNO	UKL	MD	SNO	105	110	115	120
Elektronisk varsling minkfeller	x					1	SNO		MD	SNO	0	15	0	0

Tilbakeføring av steinuttak innenfor Tangbukta	x					2	NP	UKL	MD	TK	0	0	50	50
Felles for Jomfruland og Stråholmen														
Samordne tilrettelegging og informasjon														
Samordningsgruppe Jomfruland og Stråholmen. Informasjon og tilrettelegging. Sekretariat.		x	x	x	x	2	NP	SG	MD	NP	15	15	15	15
Understøtte landbruksdrift med beitedyr i sone A														
Samordne med utvalgte kulturlandskap.	x					1	NP	UKL		NP	-	-	-	-
Tilsyn og flytting av beitedyr.	x					1	NP	UKL	MD	TK	105	110	115	120
Virtuelle gjerder Jomfruland og Stråholmen. Delfinansiering.	x					1	NP	UKL	MD	TK	0	50	50	0
Vannpost husdyr, Myra nord, Jomfruland	x					2	UKL	NP	UKL		-	-	-	-
Kjøp av skjøtselstjenester fra grunneiere.	x					1	NP		MD	TK	120	125	130	135
Gratis bruk av statens beitearealer.	x					1	NP			NP	0	0	0	0
Restaurering eikegjerde Holmsløkka	x					1	NP	UKL	MD	NP	25	0	0	
Kantkratt som ekspanderer														
Rydding i kantsoner	x					1	NP			TK	0	0	30	30
Rydding av areal med lang kulturmarkkontinuitet	x					1	NP			TK	0	0	10	10
Artsmangfold tidligere slåttemark														
Slått etter frøsetting med etterfølgende høstbeiting	x					1	NP	UKL		TK	5	5	5	5
Lavvokst, artsrik flora i naturbeitemark														

Tilpasset beitetrykk, eventuelt slått.						2	NP			TK	0	0	0	0
Tradisjonelle steingjerder i landbruket														
Restaurering utvalgte steingjerder. Nome vgs.	x					1	NP	UKL		TK	30	30	30	30
Informasjon på nettsiden og på temaplakater.	x	x		x		2	NP			NP	0	10	0	0
Eldre tids kulturminner på land														
Kartlegging i samarbeid med kulturminneforvaltningen					x	2	KM			KM	-	-	-	-
Demo opptak tang og tare i Tangbukta på Jomfruland.		x	x	x		1	NP			TK	10	10	10	10
Kunnskap om hvordan utmark ble drevet tradisjonelt														
Dokumentasjon.					x	3	NP			TK	0	0	100	0
Gjøre kunnskapen kjent blant aktørene.		x				3	NP			NP	0	0	0	30
Nyere tids kulturminner i utmark														
Kartlegge nyere tids kulturminner.					x	2	NP			TK	0	0	150	0
Bidra til at kulturhistorien blir gjort mer kjent - formidling på temaplakater, på nett og i skrifter.		x		x		2	NP			NP	0	0	0	50
Jomfruland														
Landskapsverdier skal ikke reduseres av tekniske anlegg.														
Fjerne høy- og lavspent, samt telelinjer i luftspenn, Jomfruland nord	x					1	NP		MD	NP	500	0	0	0

Etablere bevaringsområde for genressurser i villeple	x					2	NG			NG		-		
Villepletrær skal i utgangspunktet ikke fjernes	x					1	NP			NP	0	0	0	0
Rydde rundt utvalgte villepletrær	x					1	NP	SN O		SNO	-			
Fjerne hagepletrær og hybrider mellom villeple og hageeple	x					1	NP	SN O	SNO	SNO	-	-	-	-
Gjerde beitedyr ute fra noen små områder med villepletrær dersom det ikke er påvist rødlistearter som er avhengig av beiting	x					2	NP	NG	MD	NP	0	20	0	0
Informasjon til grunneiere med hagepletrær utenfor nasjonalparken	x					2	NP	NG	MD	NP	0	15	0	0
Legge til rette for funksjonshemmede														
Vedlikeholde stier i Tårnskogen for rullestol		x		x		2	NP	KK	MD	KK	30	0	30	0
Skilting med PCS symboler og blindeskrift i Tårnskogen.		x		x		3	NP	KK	MD	NP	0	0	0	0
Grinder tilpasset funksjonshemmede.		x		x		3	NP	UKL	MD	NP	-	-	-	-
Adkomst nytt anlegg med Tårn Øytangen		x		x		1	NP		MD	NP	0	0	0	0
Adkomst og utbedring toalett Øytangen nord		x		x		1	NP	ST	MD	ST	0	50	0	0
Nærmiljøulempet														
Bidra til at Midtstien blir etablert	x			x		2	NP	KK		KK	-	-	-	-
Hensyn til fastboende og hytteeiere i info og tilrettelegging	x			x		2	NP	KK		KK	-	-	-	-

Tydelig kommunikasjon om strenge regler for motorferdsel		x		x		2	NP	KK		KK	-	-	-	-
Jomfruland, delområde 1 - eikeskog/eikehage														
Grov, død ved av eik og hassel														
Ikke ta ut stående eller liggende død ved av eik med tykkelse over 20 cm og grov hassel utenom belte vest for Hovedveien.	x					1	NP			NP	-	-	-	-
Grove hasselkratt skal få utvikle seg fritt.														
Hasselkratt med omkrets på mer enn 1,5 meter skal spares.	x					1	NP			NP	-	-	-	-
Vitale, store eiker og store hasselkratt														
Fristille to store eiker på Øytangen	x					1	NP		MD	SNO	-	-	--	-
Tynning i sørvest ved å ta ut en tredel av masse av levende eik	x					1	NP		MD	TK	-	-	-	-
Rydding av oppslag på eiendommen Øytangen. Nome vgs.	x					1	NP			TK	30	30	30	30
Eik i alle aldre														
Inngjerding av et område. Inngjerding i et nytt område vurderes.	x					1	NP			NP	-	-	-	-
Inngjerding av enkelt-eiker i tidligere høyspentrase	x					1	NP			TK	0	0	10	10
Jomfruland, delområde 2 - hasselhage														
Rik hassellund														

Overvåking og fjerning ved behov.	x				x	2	NP			TK	-	-	-	-
Åpen eng innenfor Vestre Saltstein.														
Beiting med sau	x					1	NP	UKL	MD	TK	0	0	0	0
Mindre slåtteenger														
Slått av Holmsløgga, Øytangenløgga og Plommehagen.	x					1	NP	UKL	MD	TK	0	0	0	0
Artsmangfold sjeldne insekter														
Etablere dam i Plommehagen	x					1	NP		MD	TK	30	0	0	0
Engene på Øytangen														
Beiting med storfe fra tidlig i mai. Beitepause hvis tørr sommer.	x					1	NP		MD	TK	0	0	0	0
Rydding av roser sentralt ut mot sjøen. To busker settes igjen.	x					2	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Fjerne evt. nyetablerte fremmede arter	x					1	NP		MD	TK	0	10	0	0
Slått av inngjerdet slåttemark etter frøsetting. Bakketørking og fjerning av høy. Gjerdet åpnes for storfe etter slått.	x					1	NP		MD	TK	0	0	0	0
Utbedring hovedstier		x		x		2	NP		MD	TK	10	10	0	0
Jomfruland, delområde 5 – sandkyst														
Åpne sandarealer og artsrik dyne-eng														
Overvåke gjengroing og slitasje.					x	2	NP			TK	-	-	-	-

Fjerne trær og busker i bakkant av dyneenger Øytangen sør og Sandbakken. Lauvtre, tett/ung hassel og ung/halvgammel furu fjernes. Villeple, stor furu, eik og grov hassel spares.	x					1	NP			SNO	-	-	-	-
Fjerne oppslag av furu og osp i dyneeng Øytangen sør og Sandbakken.	x					1	NP			SNO	-	-	-	-
Årlig slått av dyneeng sør og nord for brygga på Øytangen. Slås etter frøsetting. Bakketørking og fjerning. Det slås så langt ut det er sammenhengende grasvegetasjon, men ikke på kanten der det er strandtorn. Standtornen merkes før slått.	x					1	NP			SNO	-	-	-	-
Åpne flekker for strandtorn i marehalm. Utsåing strandtorn.	x					1	NP			NP	-	-	-	-
Fremmede arter														
Fjerne balsampoppel Sandbakken nord	x					1	NP			TK	10	0	0	0
Sjeldne arter i strandnære sanddyner Øytangen/Sandbakken														
Overvåke strandtorn					x	1	NP		MD	BF	5	5	5	5
Luke manuelt rundt blomstrende strandtorn	x					1	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Utsåing av strandtorn. Forsøk utført 2018 og 2020 Øytangen sør og Sandbakken.	x					1	NP			NP	5	0	0	0
Strandmaurløve og strandmurerbie på Sandbakken														
Åpne opp flekker for strandmaurløve. Påbegynt 2019.	x					1	NP			SNO	-	-	-	-

Kartlegge strandmaurløve					x	1	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Åpne vertikale sandflater for strandmurerbie. Påbegynt 2019.	x					1	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Kartlegge strandmurerbie					x	1	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Jomfruland, delområde 6 – strandnære kratt														
Kantkratt innenfor Vestre Saltstein og Tangbukta														
Lett rydding i større einerforekomster	x					1	NP		MD	TK	10	10	10	10
Fjerne berberis og sibirtrebusk	x					2	NP		MD	TK	5	5	5	5
Sammenhengende krattområde Øytangen nord														
Rydde kantkratt som vokser ut mot engene i vest. Liguster spares. Gjort i 2020.	x					2	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Rydde gran i hele området	x					1	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Rydding i fangstgater for fugl videreføres	x					1	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Rydde kratt i fire definerte områder i kanten av og inne i krattområdet. Hassel, bartre, einer, morell og boreale lauvtre fjernes. Villeple, asal, geitved, hagtorn, slåpetorn, evt. liguster og til dels roser spares.	x					1	NP		MD	SNO	-	-	-	-
Overgang mellom krattområde og rullesteinstrand Øytangen nord														
Innsmalning av sti og flisdekke.	x			x		1	NP			NP	5	0	0	0
Kartlegging kystgaffel					x		NP			BF	5	5	5	5

Tornirisk, nattergal og tornskate														
Skjøtsel som gir mosaikk av kratt, kantsoner og beitemark.	x					2	NP			TK	0	0	0	0
Lite slitasje i engene ved kantkratt på Øytangen														
Tema på nettsiden og temaplakat.		x		x		1	NP		NP	NP	0	0	0	0
Markere sti på vestsiden	x			x		1	NP		NP	NP	5	0	0	0
Etablere sitteplasser på steder uten rødlistearter.	x			x		2	NP		MD	TK	0	0	0	0
Jomfruland, delområde 7 – rullesteinstrand														
Kanalisering														
Markere stil fra utkikkstårn til rullesteinstranda	x	x				2	NP			NP	2	0	0	0
Merke sti Vestre Saltstein over artsrik eng	x	x				2	NP			TK	0	0	0	0
Stistolper med god avstand langs rullesteinstranda	x	x				3	NP			TK	0	0	0	0
Fjerne vegetasjon som er til hinder for ferdsel langs merka stier	x	x				3	NP			TK	0	0	0	0
Traktorsleper rullesteinstranda sør														
Begrense kjøring til nødvendig transport i forbindelse med strandrydding, akutt forurensning og uttransport av syke eller døde storfe. Transport i forbindelse med strandrydding skal skje med spesielt liten traktor med brede dekk som setter lite spor.	x					2	NP			NP	0	0	0	0
Vurdere å fjerne traktorslepene på Skadden og Skagerrakstrand sør for hyttebebyggelsen	x					3	NP			NP	0	0	0	0

Oppsyn	x					2	SNO			SNO	-	-	-	-
Saltenger, forstrender, grankloner, kantkratt og hassel.														
Utarbeide skjøtelsesplan.					x	1	NP			TK	0	100	0	0
Jomfruland, delområde 8 – barblandingskog														
Tårnskogen														
Fjerne frøplanter av fremmede treslag	x					1	NP	SK	MD	TK	10	10	10	10
Fjerne oppslag av lauvtre	x					2	NP			TK	0	0	0	0
Vedlikehold av tangveg/tangplass		x		x		2	KK		MD	KK	30	0	0	0
Vedlikeholde rullestolstandard på hovedstier		x		x		2	KK		MD	KK	5	5	5	5
Jomfruland, delområde 9 – svartorsumpskog														
Svartorsumpskog ved Tårntjenna														
Utrede tilførsel av kommunalt vann.					x	3	NP			TK	0	0	0	0
Stråholmen														
Funksjonsområder i delområdene 1 og 4 for rastende fugl, hekkende sjøfugl og våtmarksfugl														
Overvåke forstyrrelser av fuglelivet.					x	1	NP		MD	TK	20	20	20	20
Informasjon og henstilling til fugleinteresserte.		x		x		2	NP			NP	0	10	0	0
Stråholmen – sone A og landskapsvernområdet														
Åpent landskap med truede vegetasjonstyper og arter														

Beiting, slått, beitepussing og rydding.	x					1	NP	UKL	MD	TK	0	0	0	0
Overvåke bevaringsmål og slitasje fra tråkk av sau.					x	2	NP			TK	-	-	-	-
Kort marksjikt når vekstsesongen begynner														
Beiting før vekstsesongen som ikke er for intensiv. Flytting mellom beiter i løpet av året.	x					1	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Berberis														
Fjernes i vedlikeholds-ryddingen.	x					2	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Nitrogenelskende planter														
Beiting og beitepussing. Ikke tilføre gjødsel.	x					2	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Stråholmen – landskapsvernområdet														
Vitale trær														
Døende trær som fornyer seg med rotskudd skjæres ned.	x					3	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Stråholmen, delområde 1 – åpen beitemark, inkl. landskapsvernområde														
Liten eller ingen krattdekning på vestre og østre teig														
Rydding og beiting.	x					1	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Beitepussing av starr i fuktige områder.	x					1	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Stråholmen, delområde 2 – beitemark med busker														
Halvåpen beitemark														

Rydding. Gran, furu, svensk asal og berberis fjernes.	x					2	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Årlig slått av slåtteeng i vest.	x					1	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Stråholmen, delområde 3 – slåttemark														
Kratt skal ikke fortrenge sjeldne og truede arter														
Slått og rydding.	x					2	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Stråholmen, delområde 4 – havstrender														
Nikkebrønsler														
Fjerne brennesle og hundekjeks ved beiting.	x					2	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Kunnskap om arter i brakkvannsdammer og strandbasseng.														
Kartlegge arter.					x	3	NP			TK	0	0	0	100
Stråholmen, delområde 5 – kalktørrenger														
Ikke kratt														
Rydding.	x					1	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Ikke nitrogenelskende planter														
Ikke tilføre gjødsel.	x					2	NP	UKL		TK	0	0	0	0
Holmene og Stangnes														
Gjenskape kystlynghei på Styrmannsholmen og Larsholmen														
Utarbeide skjøtelsesplan					x	1	NP		MD	TK	75	0	0	0

Små strandenger på Flesa og Soddaskholmen.														
Beiting på ettersommeren, alternativt slått av høyvokst vegetasjon. Rydding av kratt på Flesa.	x					3	NP		MD	TK	0	0	0	0